

نقش فضای مجازی در انحرافات اجتماعی

مهسا دائمی

کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

چکیده

ظهور فناوری‌های نوین ارتباطی در عصر حاضر به همراه تحولاتی که در فضای مجازی پدید آمده است، بسیاری از کارکردهای خانواده‌ها را دچار اختلال کرده است. شبکه‌های اجتماعی مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند، توانسته‌اند به خوبی در زندگی مردم جا باز کنند. مردم بسیاری در سنین مختلف و از گروه‌های اجتماعی متفاوت در شبکه‌های اجتماعی مجازی کنار هم آمده‌اند و از فاصله‌های بسیار دور در دنیای واقعی، از طریق شبکه‌های اجتماعی باهم ارتباط برقرار می‌کنند. قدرت‌های مهم سیاسی و اقتصادی جهان از اینترنت برای نفوذ سیاسی و فرهنگی بر کشورهای مختلف استفاده می‌نمایند و از این راه آسیب‌های جدی را در ابعاد مختلف بر پیکره‌ی اجتماع وارد می‌سازند، با فراهم آوردن زمینه‌های غیراخلاقی بین جوانان به ایجاد ارتباطات نامتعارف بین آن‌ها پرداخته و به مسخ هویت و شخصیت آنان اقدام می‌نمایند. این زمینه‌های غیراخلاقی بنیان‌های خانوادگی را مورد تهدید قرار داده و با شکل‌گیری خرده‌فرهنگ‌های مختلف شکاف بین نسل‌ها را افزایش می‌دهند. این مقاله با بیان آسیب‌های اینترنت درصدد شناساندن آن آسیب‌ها و مقابله با آن هست.

واژگان کلیدی: انحراف اجتماعی، جامعه مجازی و انحرافات اجتماعی، فضای مجازی

مقدمه

در هزاره‌ی سوم، اینترنت نقش مهم و روزافزونی در زندگی نوجوانان و جوانان ایفا می‌کند. جاذبه اینترنت باعث شده تا بسیاری از جوانان و نوجوانان به جای تعامل با همسالان و والدین، کامپیوتر را برگزینند. این هم‌نشینی با کامپیوتر به مرور زمان تجربه شیرین در جمع بودن را از فرد می‌گیرد و می‌تواند منجر به انزوا و افسردگی شود (درگاهی و همکاران، ۱۳۸۶)، همچنین اینترنت با داشتن ویژگی‌های منحصربه‌فرد مثل دسترسی آسان سهولت استفاده، گمنامی کاربران و هزینه پایین در سالیان اخیر به یکی از عمومی‌ترین رسانه‌های جمعی جهان تبدیل شده است (فیاض بخش، ۱۳۹۰)، استفاده از اینترنت در بین نسل جدید جامعه در حال گسترش است و بخشی از زندگی افراد را تشکیل می‌دهد. امروزه برای خرید، جمع‌آوری اطلاعات، گفت‌وگو با سایر کاربران و بسیاری از فعالیت‌های دیگر از اینترنت استفاده می‌شود. آن گونه که به نظر می‌رسد هیچ جنبه‌ای از زندگی نیست که تحت تأثیر این دهکده جهانی قرار نگرفته باشد (سلیمی و همکاران، ۱۳۸۸).

گسترش فضاهای مجازی اینترنتی مانند سایر انواع دیگر تحولات و پیشرفت‌ها، پیامدها و آثار مثبت و منفی گوناگونی را در زمینه آداب و اخلاق زندگی خانوادگی کاربران این گونه فضاها ایجاد کرده است. از جمله پیامدهای مثبت فضای سایبری، تسهیل و تسریع ارتباطات و تبادل اطلاعات است؛ همچنین از جمله آسیب‌های اخلاقی فضای سایبری در تربیت دینی فرزندان می‌توان به مواردی همچون: تعارض ارزش‌ها، بازداري، اعتیاد به اینترنت، بحران هویت و اختلال در شکل‌گیری شخصیت، شکاف نسل‌ها، انحرافات اخلاقی و جنسی، افسردگی و انزوای فردی و اجتماعی، به خطر افتادن حریم خصوصی افراد،